

Ledenraad 6 maart 2012

Het de koers wordt

De onrust die – vooral – sinds medio februari de notariële gemoederen teistert is op 6 maart 2012 uitgemond in het wegsturen van het bestuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Dit gebeurde tijdens een extra ledenraadsvergadering, bijeen geroepen op initiatief van de groep 'Notaris voor rechtszekerheid'. Een unieke situatie.

TEKST Henriëtte van Wermeskerken | FOTO'S Shutterstock

Na de brief van 15 februari, waarin 'Notaris voor rechtszekerheid' stelde dat de Haagse ministeries en de politiek een afbraakbeleid voeren jegens het notariaat en dat de KNB daar niet genoeg aan doet, deed de groep een oproep om te stemmen over de stelling: 'Het bestuur en het bureau van de KNB volgen niet de juiste koers. Het roer moet om, te beginnen met een nieuw bestuur.' Volgens de site van 'Notaris voor rechtszekerheid' bedroeg het aantal voorstanders na stemming in de ringvergaderingen in totaal 67,9 procent. Tijdens de extra ledenraadsvergadering van 6 maart stapte het bestuur op, hiertoe gedwongen door de ledenraad. Bijna 69 procent van de door de afgevaardigden vertegenwoordigde leden stemde vóór, net iets meer dan de vereiste twee derde meerderheid. De ringen Amsterdam en Rotterdam stemden tegen. Het bestuur van voorzitter Geertjan Sarneel was daarmee demissionair. Vóór de stemming over het bestuur was al duidelijk dat

de afgevaardigden vonden dat het roer hoe dan ook radicaal om moest.

RIGOUREUS WIJZIGEN

Eric Feijen, voorzitter van de ledenraad: 'De vergadering verliep constructief en in een goede sfeer. Van grimmigheid was geen sprake. Anders dan in de stelling van de groep 'Notaris voor rechtszekerheid' hebben wij om te beginnen de vraag aan de orde gesteld of we het anders moeten gaan doen. We hebben eerst alleen over het beleid gepraat, dus los van het bestuur. Uit de discussie kwam naar voren dat men vrijwel unaniem van mening was dat de koers rigoureuus moest wijzigen.' Het roer is dus om, zoals 'Notaris voor rechtszekerheid' wilde. De vraag is welke koers het notariële schip nu gaat varen. Feijen: 'Dat moet nog bepaald worden. We hebben wel een aantal onderwerpen de revue zien passeren. Ten eerste de organisatie van het notariaat. Is die nu optimaal, of moeten we een aparte organisatie in het leven roepen om

onze belangen te vertegenwoordigen? De KNB kan wel lobbyen voor het Latijnse notariaat maar niet voor de leden. Ten tweede ging het over de vraag of we niet meer "gezicht" naar buiten moeten hebben, naar de politiek en naar het publiek. De organisatie is nu nogal intern gericht. Dit hoeft niet over personen te gaan, maar het kan ook aan de inrichting van, bijvoorbeeld, de bestuursfunctie liggen: de voorzitter is twee jaar in functie en het is een bijbaan, misschien moeten we dat anders gaan doen. Als derde onderwerp hebben we het over het bestaansrecht van het Latijnse notariaat, dat rechtszekerheid vooraf biedt, gehad. Binnen het notariaat leeft het gevoel dat we aan ons eigen succes ten onder gaan. Dat systemen zoals het Kadaster betrouwbaar zijn en functioneren is te danken aan het werk van de notarissen. De rol van de notaris moet niet kleiner worden. het is niet voor niets dat nieuwe markteconomieën, zoals voormalige Oostbloklanden en China, kiezen voor een Latijns notariaat en niet voor een Angelsaksisch systeem.'

NIEUW BESTUUR

Vervolgens hebben de afgevaardigden gestemd over het al dan niet aanblijven van het bestuur. Geertjan Sarneel: 'Wij waren bij het begin van de vergadering

roer is om, nog bepaald

aanwezig, zijn vertrokken tijdens de beraadslagingen en de stemming en we kwamen aan het eind weer in de vergadering. Toen duidelijk was dat vrijwel iedereen een koerswijziging voorstond rees de vraag: stappen wij nu als bestuur op? Wij hebben bewust onze functies niet ter beschikking gesteld; wel hadden wij onze samenstelling willen veranderen, bijvoorbeeld in overleg met een paar wijze mannen. Dan was er continuïteit geweest, terwijl er nu een vacuüm ontstaat. Vrijwillig als bestuur opstappen vonden wij geen optie; het is aan de ledenraad om dat te beslissen. En zo is het gegaan.'

Sarneel verbaast zich erover dat gesproken wordt over een beleidswijziging, terwijl de grootste grieven naar zijn idee niets met beleid te maken hebben. 'Wij hebben het beleid in samenspraak met de ledenraad vastgesteld en uitgevoerd. De onderwerpen die nu aan de orde zijn: meer gezicht naar buiten, lobbyen in de politiek, en reorganisatie hebben niet met het beleid te maken, hooguit met de uitvoering of manier van uitdragen ervan.' Jef Oomen, een van de woordvoerders van de ongeveer uit 25 notarissen bestaande groep 'Notaris voor rechtszekerheid': 'Wij wilden een nieuw bestuur, omdat we niet vinden dat zo'n radicaal nieuwe koers ingezet kan worden met het bestaande bestuur. Maar wat ons betreft keert een aantal bestuursleden uit het vorige bestuur

terug in het nieuwe bestuur, dan blijft de continuïteit bestaan. Onze voorkeur zou zijn: drie leden uit het vorige bestuur en vier leden uit onze groepering. Had het bestuur de portefeuilles zelf ingeleverd, dan had een deel direct terug kunnen keren. We zijn wel blij dat we het notariaat in een periode van drie weken zo hebben kunnen mobiliseren. De laatste jaren is er gewoon te weinig gebeurd, daarom moest er een klap komen en nu kunnen we weer verder.'

VERSCHILLENDE GELEDINGEN

Aan het slot van de vergadering hebben bestuur en ledenraad besproken hoe de communicatie moest verlopen en is er gezamenlijk een persbericht gemaakt, dat diezelfde avond is verspreid. De ledenraad zal een nieuw bestuur moeten benoemen. Feijen: 'Ik heb twee oud-voorzitters, Walter Jansen en Dolf Plaggemars, gevraagd en bereid gevonden om als informateurs op te treden en te inventariseren wie zich kandidaat zouden kunnen stellen. Wat mij betreft worden alle geledingen binnen het notariaat vertegenwoordigd: grote en kleine kantoren, de stad en het platteland, vernieuwers en waarschuwings, ervaren bestuurders en jong talent. De ledenraad heeft een vacaturecommissie, die met alle kandidaten een gesprek voert.'

De volgende ledenraad vindt plaats op 11 april; dan zal er nog geen nieuw

bestuur benoemd kunnen worden want, zegt Feijen, dan zou de kandidatenlijst op 11 maart al klaar moeten zijn en dat is nauwelijks haalbaar. 'Bovendien benoemt de ledenraad de voorzitter rechtstreeks, volgens de verordening. Het is dus niet genoeg om een kandidatenlijst te hebben zodat een bestuur wordt benoemd dat uit zijn midden een voorzitter kiest, maar de voorzitter moet specifiek van te voren zijn aangewezen.'

Er wordt wel gesproken over een interimbestuur, maar volgens Feijen voorziet de verordening daar niet in. 'Denkbaar is natuurlijk wel dat het nieuwe bestuur niet de volledige termijn uitzit, en daarbinnen een nieuw bestuur voordraagt. Maar dat is alleen aan het bestuur.' Oomen: 'Het interimbestuur is een voorstel van 'Notaris voor rechtszekerheid. Dit interimbestuur zal zich de komende zes tot acht maanden volledig focussen op het in de steigers zetten van het nieuwe beleid. Daarna zal het weer plaats maken voor een nieuw (regulier) bestuur.'

BLAUWDRIJK

Voor de ledenraad van 11 april staat de beleidswijziging op de agenda. Maud van Weersch, kandidaat-notaris in Nijmegen, voorzitter van de Ring Arnhem en lid van 'Notaris voor rechtszekerheid': 'Wij zullen onze voorstellen uitwerken en presenteren. Het gaat om vijf speerpunten: we willen de beleidsnotitie 'In transitie' herschrijven,

Het roer is om

‘Binnen het notariaat leeft het gevoel dat we aan ons eigen succes ten onder gaan’

we willen de beroepsorganisatie en het bureau van de KNB doorlichten en zo nodig reorganiseren, we willen de presentatie naar buiten toe verbeteren door een professioneel boegbeeld voor de organisatie aan te stellen, en we willen een aparte entiteit die zich uitsluitend met de belangenbehartiging van de notarissen bezighoudt. Wij maken ons zorgen over de dreigende afkalving van de domeinmonopolies, waarbij het echt niet alleen om de akte gaat. Ook zonder akte is het van belang dat mensen over sommige zaken een gedegen advies over hun rechtspositie inwinnen. Over de noodzaak van een krachtige lobby was iedereen het op 6 maart eens.’

Herschrijving van ‘In transitie’ is nodig, vindt Oomen, omdat de notaris als partijadviseur in die beleidsnotitie op één lijn wordt gesteld met de notaris als maker van authentieke akten. ‘Dat laatste is de kern van het notariaat. 90 procent fungeert als onafhankelijk en onpartijdig adviseur voor meerdere partijen. ‘In transitie’ legt het accent te veel op de notaris als partijadviseur. Staatssecretaris Teeven wierp vorig jaar op onze ALV uitdrukkelijk de vraag op of notarissen die louter als partijadviseur optreden het predicaat notaris wel moeten houden. Dat bedreigt ons als beroepsgroep.’

De voorzitter bepaalt de agenda van de ledenraad. Feijen: ‘Natuurlijk staat

de beleidswijziging erop. Formeel gaat ‘Notaris voor rechtszekerheid’ niet over hoe we nu verder gaan, maar input van de initiatiefnemers is welkom en we zullen daarover discussiëren.’

Behalve ‘Notaris voor rechtszekerheid’ is er nog een nieuw initiatief: ‘Notaris voor kwaliteit’. Adriaan Rothfus, kandidaat-notaris en bedrijfskundige in Utrecht, heeft met zijn kantoorgenoot een nieuwe blauwdruk voor het notariaat geschreven: ‘Het verouderde gildesysteem gaat overboord. Er komt een slagvaardiger KNB die waakt over de kwaliteit van het notariaat. Leden kunnen gemakkelijker hun mening geven. Het bestuur krijgt ruimere bevoegdheden, nodig voor impopulaire besluiten. Daarmee krijgt de KNB zijn eigenlijke taken en valt onnodige ballast weg. Daarnaast is plaats voor een belangenvereniging. Notarissen mogen zich vrij vestigen, mits aan stevige kwaliteitseisen wordt voldaan. Het topzware toezicht wordt lichter, maar effectiever.’

Wat Rothfus betreft zou deze transitie door een speciaal bestuur moeten worden doorgevoerd, inclusief de lobby voor nieuwe wetgeving: ‘Geen nieuwe vijfjarenplannen, eerst werken aan de winkel.’

Feijen: ‘Ik ben blij dat Rothfus zijn ideeën op papier heeft gezet, wat mij betreft doen meer leden dat. Deze initiatieven brengen de discussie op gang en leveren input voor nieuw beleid.’

ONVREDE

Robert Mirck, voorzitter van de Ring Breda, was geen voorstander van het wegsturen van het bestuur. ‘De ervaring leert dat stille diplomatie de beste diplomatie is. Bestuur en bureau hebben veel contacten in Den Haag en niemand

heeft weet van wat er precies gebeurt. Deels is dat onvermijdelijk, deels moet je laten zien wat je doet en daarin is het bestuur kennelijk niet voldoende geslaagd. Het bestuur heeft loyaal uitvoering gegeven aan het beleid dat de ledenraad na raadpleging van de ringen heeft vastgesteld. Het is jammer dat de opkomst bij ringvergaderingen gemiddeld maar zo’n 15 tot 20 procent is. Ik hoop dat degenen voor wie het nu allemaal anders moest actief blijven en naar de vergaderingen komen, anders hebben we over een paar jaar weer zo’n situatie. Wat mij betreft was dit eens maar nooit weer.’

Sarneel en zijn mede-bestuurders passen op de winkel tot er een nieuw bestuur is. ‘We doen wat we moeten doen en we laten wat we kunnen laten’, zegt Sarneel. ‘Ik hoop dat er een bestuur wordt benoemd dat recht doet aan alle groepen en stromingen binnen het notariaat, en niet alleen aan ‘Notaris voor rechtszekerheid’. De beleidsnotitie ‘In transitie’ geldt voor een paar jaar en natuurlijk wordt die ieder jaar tegen het licht gehouden. Eigenlijk is er alleen gezegd dat het allemaal anders moet, niet hoe dat beleidsmatig zou moeten. Ik zie het dan ook vooral als een emotionele uiting van onvrede. Er is veel ontevredenheid en angst voor de toekomst. Ik begrijp die gevoelens ook, zeker in deze economische situatie. Maar dat dan het vertrouwen in het hele bestuur wordt opgezegd: dat begrijp ik niet.’ ■